

Standards

kvality sociálně – právní ochrany dětí

„Člověk nemiluje děti, protože jsou to děti, ale zamiluje si je skrze náklonnost, která vzniká při jejich výchově.“

Gabriel García Márquez

Obsah:	strany
Úvod	3 - 4
Standard číslo 7 – Prevence	5
Standard číslo 8 – Přijetí oznámení, posouzení naléhavosti a přidělení případu	6
Standard číslo 9 – Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte	7
Standard číslo 12 – Dokumentace o výkonu sociálně – právní ochrany dětí	8
Standard číslo 13 – Vyřazování a podávání stížností	9
Standard číslo 14 – Návaznost výkonu sociálně – právní ochrany dětí na další subjekty	10

Standardy kvality sociálně – právní ochrany dětí

ÚVOD

Městský úřad Lom je v souladu s ustanovením § 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, (dále jen zákon o SPOD) orgánem sociálně-právní ochrany. Výkon sociálně-právní ochrany dětí v plném rozsahu zajišťuje obecní úřad obce s rozšířenou působností – město Litvínov.

Obecní úřad je v souladu se zákonem o SPOD:

- ✓ podle § 10 odst. 1 písm. a) povinen vyhledávat děti uvedené v § 6 zákona (děti ohrožené, na něž se vztahuje sociálně právní ochrana); - tzv. vyhledávat ohrožené děti
- ✓ podle § 10 odst. 1 písm. b) povinen působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti;
- ✓ podle § 10 odst. 1 písm. c) povinen projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte;
- ✓ podle § 10 odst. 1 písm. d) povinen projednat s dítětem nedostatky v jeho chování;
- ✓ podle § 10 odst. 1 písm. e) povinen sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující;
- ✓ podle § 10 odst. 1 písm. f) povinen poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů;
- ✓ podle § 10 odst. 1 písm. g) povinen oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6 zákona;
- ✓ podle § 13 odst. 3 obecní úřad s rozšířenou působností může požádat příslušný obecní úřad, aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o nichž rozhodl;
- ✓ podle § 15 odst. 1 – ocitne-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku úmrtí rodičů nebo jejich hospitalizace, je obecní úřad povinen zajistit takovému dítěti neodkladnou péči; při zajištění této péče zpravidla dá přednost příbuznému dítěti. O uvedeném opatření neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností;
- ✓ podle § 32 odst. 1
  - a) zaměřuje svoji pozornost na využívání volného času těchto dětí,
  - b) zaměřuje svoji pozornost na děti vyhledávající styky s fyzickými osobami nebo skupinami těchto osob požívajícími alkoholické nápoje nebo návykové látky nebo páchajícími trestnou činnost,
  - c) sleduje u dětí projevy neshášenlivosti a násilí,
  - d) věnuje pozornost dětem z rodin s nízkou sociální úrovní,
  - e) zabraňuje pronikání nepříznivých sociálních a výchovných vlivů mezi ostatní skupiny dětí,
  - f) nabízí dětem programy pro využití volného času se zřetelem k zájmům dětí a jejich možnostem,
  - g) spolupracuje se školami, pověřenými osobami, zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.
- ✓ podle § 37 odst. 1 povinen učinit opatření k ochraně života a zdraví a zajistit uspokojování základních potřeb v nejnútnejším rozsahu včetně zdravotních služeb dítěti uvedenému v § 2 odst. 3 zákona (dítětem je ale v tomto případě cizinec), ocitlo-li se takové dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-

li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny. O opatřeních neprodleně informuje obecní úřad obce s rozšířenou působností;

- ✓ podle § 51 odst. 3 písm. a) obecní úřad na vyžádání podává zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud rozhodl o výchovném opatření;
- ✓ podle § 51 odst. 3 písm. b) doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností;
- ✓ podle § 51 odst. 3 písm. c) podává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte;
- ✓ podle § 51 odst. 3 písm. d) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu;
- ✓ podle § 56 vede „zjednodušenou“ evidenci a spisovou dokumentaci dle čl. 34 a 35 Směrnice MPSV čj.: 2013/26780-21 (ze dne 19. 9. 2013) o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace.

V Městském úřadu v Lomu není zařazen zaměstnanec, v jehož pracovní náplni je zajišťování výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Městský úřad Lom na úseku SPOD tvoří:

- ✓ starosta
- ✓ místostarosta
- ✓ vedoucí odboru vnitřních věcí, sociálních věcí, kultury a zdravotnictví
- ✓ úředník odboru vnitřních věcí, sociálních věcí, kultury a zdravotnictví

Úřední hodiny:

Pondělí	08,00 hod. – 13,00 hod.	13,00 hod. – 17,00 hod.
Úterý	08,00 hod. – 12,00 hod.	13,00 hod. – 14,00 hod.
Středa	08,00 hod. – 13,00 hod.	13,00 hod. – 17,00 hod.
Čtvrtek	08,00 hod. – 12,00 hod.	13,00 hod. – 14,00 hod.
Pátek	08,00 hod. – 12,00 hod.	13,00 hod. – 14,00 hod.

Kontakty:

E-mail: podatelna@mesto-lom.cz
brzakova@mesto-lom.cz
cevonova@mesto-lom.cz

Telefon: 476 769 860
476 769 863
476 769 864

Při výkonu sociálně-právní ochrany dětí jsou orgány sociálně-právní ochrany povinny řídit se standardy kvality sociálně-právní ochrany, které jsou uvedeny v příloze č. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR č. 473/2012 Sb.

Standard číslo 7 – PREVENCE

podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, v platném znění.

7a AKTIVNÍ VYHLEDÁVÁNÍ A MONITOROVÁNÍ OHROŽENÝCH DĚTÍ

- ✓ Vyhledávání ohrožených dětí a jejich monitorování probíhá místním šetřením a dále pak ve spolupráci se školou, dětským lékařem, MěÚ Litvínov - SPOD, státní policií, městskou policií popř. i nestátními neziskovými organizacemi, které do města za tímto účelem dojíždějí.
- ✓ Prověřováním oznámení (upozornění) od občanů města a jiných subjektů a to i v případě, že budou podány anonymně včetně prověření podaných případných informací vhozených do schránek důvěry, které jsou umístěny po městě.
- ✓ Spolupráce na základě žádosti se všemi orgány a organizacemi včetně neziskovými působících v této oblasti na území města.
- ✓ V případě zjištění, že se jedná o ohrožené děti a ohrožení je zařazeno do rizika „lehké“ (hygiena, záškoláctví, nedostatečná výživa apod.) bude vyvoláno jednání s rodiči dítěte a stanoveno individuální řešení – plán, včetně následné kontroly. Jestliže do 30 dnů od zjištění nebude patrné zlepšení, bude celý případ postoupen na MěÚ Litvínov – SPOD k rukám vedoucí oddělení.
- ✓ V případě zjištění, že se jedná o ohrožené děti a ohrožení je zařazeno do rizika „těžké“ (týrání dítěte, zneužívání apod.) bude neprodleně spraven MěÚ Litvínov - SPOD. Tento orgán stanoví postup řešení. Postupem řešení je stanovení individuálního plánu ochrany, na kterém se bude MěÚ Lom v případě potřeby podílet společně s pracovníky MěÚ Litvínov - SPOD.
- ✓ V případě potřeby je poskytnuta pomoc a ochrana dětem, které požádají o pomoc i bez vědomí rodičů při ochraně svého života, svých práv a oprávněných zájmů ve spolupráci s pracovníky MěÚ Litvínov - SPOD.

7b SPOLUPRÁCE OSPOD S DALŠÍMI SUBJEKTY

Odbor vnitřních věcí, sociálních věcí, kultury a zdravotnictví – sociální úsek (dále jen OVVSVKaZ – sociální úsek) v rámci stanovení individuálního plánu ochrany dítěte aktivně využívá různých opatření dle zákona, spolupracuje s různými subjekty intervenujícími v této oblasti ve městě Lom.

POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB:

- ✓ Diakonie CCE, Oblastní charita Most, - tyto organizace vypomáhají nabídkou míst v azylových domech pro matky s dětmi.
- ✓ Zástupci školy – metodici prevence spolupracují s MěÚ ohledně záškoláctví, případně podaných podnětů se žádostí o prověření, zda se nejedná o děti ohrožené dle zákona 359/199/ Sb.
- ✓ Policie ČR – odhalování zátěží v rodinách, zachycení prvotních výchovných problémů u dětí
- ✓ Městská policie – v rámci své činnosti upozorňuje na záškoláky, nevhodné chování nebo jednání nezletilých dětí ve volném čase.
- ✓ Poskytovatelé zdravotních služeb – pomoc při odhalování skrytého záškoláctví, zanedbání zdravotní péče ze strany rodičů.
- ✓ OSPOD Litvínov – pořádání případových konferencí, podněty a hodnocení preventivních program, zprostředkování s neziskovými organizacemi a poskytovateli sociálních služeb.
- ✓ Společný život Meziboří – spolupráce se sociálně vyloučenými a problémovými rodinami.

Standard číslo 8 - PŘIJETÍ OZNÁMENÍ, POSOUZENÍ NALÉHAVOSTI A PŘIDĚLENÍ PŘÍPADU

podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, v platném znění.

8a POSTUP PŘI PŘIJETÍ OZNÁMENÍ PŘÍPADU A JEHO EVIDENCI

Oznámení může učinit jakákoliv osoba, dítě, mladistvý a to způsobem písemným, elektronickým (email), osobně, telefonicky či vhozením do schránky důvěry, a to i anonymně. Při podání se zohledňuje ta skutečnost, zda podání bylo přijaté v terénu nebo na pracovišti.

OVVSVKaZ – sociální úsek se zabývá každým učiněným oznámením.

Každé podání je zaevidováno jako došlá pošta do elektronického systému spisová služba – KEO-X.

Po zaevidování je postupováno podle Spisového a skartačního řádu města Lomu.

Případ je přidělen na OVVSVKaZ – sociální úsek příslušnému úředníkovi.

Úředník ve spolupráci s vedoucí odboru VVSVKaZ, popř. i vedoucí oddělení MěÚ Litvínov – SPOD vyhodnotí naléhavost – rizika.

Úředník dle vyhodnocení rozhodne o odložení podnětu, postoupení pro nepříslušnost, zařazení do základní evidence v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí a instrukci vedení spisové dokumentace k jednotlivých případům. Postoupení pro nepříslušnost se týká pouze rodiny, dítěte, které nemá trvalý pobyt v městě Lomu a to i v případě, že se v obci bude zdržovat bez přihlášení k trvalému pobytu (netýká se případu, že by rodina, dítě bylo ohroženo na životě).

Obecná lhůta pro vyřízení oznámení je 30 dnů, v naléhavých případech bezodkladně.

8b POSOUZENÍ PŘÍPADU S OHLEDEM NA JEHO NALÉHAVOST

Naléhavost případu znamená bezodkladné řešení v daném okamžiku. Nejdůležitějším kritériem pro posuzování naléhavosti případu je míra ohrožení života dítěte, jeho bezpečí a zdravého vývoje.

U každého oznámení úředník ve spolupráci s vedoucí OVVSVKaZ, popř. i vedoucí oddělení MěÚ Litvínov – SPOD prošetří situaci dítěte a případně určí následná opatření.

Pokud je během šetření případu zjištěno riziko v některé oblasti péče o dítě vypracuje úředník vyhodnocení dle zákona společně s rodinou a dítětem a vyhotoví individuální plán tak, aby došlo k eliminaci nebo alespoň zmírnění rizikových oblastí. Nedojde-li do 30 dnů ke zlepšení, bude celý případ postoupen na MěÚ Litvínov – SPOD k rukám vedoucí oddělení.

Pokud je znám oznamovatel – kontakt, provede úředník zpětnou vazbu o přijetí oznámení.

8c PŘIDĚLENÍ PŘÍPADU

Vedoucí OVVSVKaZ přidělí případ úředníkovi, který má ve své pracovní náplni sociální oblast. Tento úředník případ řídí, zodpovídá za průběh poskytování sociálně právní ochrany. Práci vykonává vždy ve prospěch klienta, pomáhá mu a provází ho celým procesem pomoci a podpory.

V případě, že je potřeba šetření či prověření v terénu účastní se ho dle pokynů vedoucího OVVSVKaZ dva úředníci.

Dle daného případu je úředníkem sestaven individuální plán ochrany dítěte, ten zodpovídá za jeho naplňování, vyhodnocení a aktualizaci. Spolupracuje se sítí služeb a dalšími orgány a organizacemi, které vedou ke zlepšení nastalé situace.

Standard číslo 9 - JEDNÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A INDIVIDUÁLNÍ PLÁN OCHRANY DÍTĚTE

podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, v platném znění.

9a PŘI JEDNÁNÍ S KLIENTEM DODRŽUJE ORGÁN SPOD ZÁKLADNÍ PRINCIPY VÝKONU SPOD

Zaměstnanci městského úřadu znají a při výkonu sociálně – právní ochrany respektují Listinu základních práv a svobod, Úmluvu o právech dítěte, příslušná ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, občanský zákoník, obecná ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění.

Některé principy a zásady uplatňované v oblasti sociální práce a sociálně právní ochrany dětí:

- ✓ respekt k jedinečnosti každého člověka bez ohledu na jeho původ, etnickou příslušnost, rasu, či barvu pleti, mateřský jazyk, věk, zdravotní stav, sexuální orientaci, ekonomickou situaci, náboženské a politické přesvědčení a bez ohledu na to, jak se podílí na životě celé společnosti
- ✓ respekt k právu každého jedince na seberealizaci
- ✓ ochrana důstojnosti a lidských práv klientů
- ✓ ochrana klientova práva na soukromí a důvěrnost jeho sdělení
- ✓ předávání informací o klientovi třetím osobám pouze se souhlasem klienta
- ✓ hledání možností, jak zapojit klienty do procesu řešení jejich nastalé situace
- ✓ přispívat k vytvoření podmínek pro zdárný fyzický, duševní, duchovní a sociální rozvoj dítěte
- ✓ snažit se předejít a odklonit jakoukoli formu týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte
- ✓ respektovat práva a povinnosti rodičů vůči dítěti, podporovat jejich odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte
- ✓ pomáhat rodině a motivovat rodiče k tomu, aby mohlo dítě vyrůstat ve svém přirozeném prostředí

9b OSPOD ZAJIŠŤUJE SLUŽBY POTŘEBNÉ PRO JEDNÁNÍ S OSOBAMI SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI, NEBO MÁ DOJEDNANOU SPOLURÁCI S FYZICKÝMI OSOBAMI A PRÁVNICKÝMI OSOBAMI, KTERÉ TYTO SLUŽBY ZAJISTÍ EXTERNĚ

Pro jednání s osobami se specifickými potřebami využívá úředník veškeré možné formy komunikace, případně zajišťuje potřebné služby spoluprací s fyzickými osobami a právníckými osobami, které jsou schopny tyto služby poskytnout.

Nejvíce se bude jednat o osoby se zrakovým postižením, kterým jsou veškeré dokumenty SPOD přečteny za přítomnosti podpůrné osoby jako osoby dosvědčující, že informace sdělované souhlasí s psaným textem.

Ostatní specifické potřeby jsou řešeny dle aktuální situace a potřeby v případné spolupraci s MěÚ Litvínov – SPOD.

Standard číslo 12 -DOKUMENTACE O VÝKONU **SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ**

podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, v platném znění.

12a ORGÁN SPOD UPLATŇUJE SYSTÉM ZPRACOVÁNÍ, VEDENÍ, EVIDENCE A ARCHIVACE DOKUMENTACE, VČETNĚ VEDENÍ ELEKTRONICKÉ DOKUMENTACE V INFORMAČNÍM SYSTÉMU SPOD O KLIENTECH A DALŠÍCH OSOBÁCH

Systém zpracování a evidence se řídí směrnicí MPSV č.j. 2013/26780 – 21 ze dne 19. září 2013 – o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány SPOD a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče. V souladu s touto směrnicí je vedena jednoduchá evidence o nezletilých dětech.

Přílohu tvoří úplné znění směrnice MPSV č-j. 2013/26780-21. MěÚ Lom se týká část třetí čl. 34 a 35.

12b ZÁZNAMY ORGÁNU SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY JSOU VEDENY TAKOVÝM ZPŮSOBEM, ABY BYLY SROZUMITELNÉ PRO KLIENTA

Záznamy pořizované orgánem SPOD jsou veškeré záznamy ze schůzek, šetření, konzultací, které jsou vedeny s dítětem jeho rodiči, sourozenci, osobami pečujícími či dalšími osobami.

Veškeré tyto záznamy jsou součástí spisové dokumentace vedené OSPOD o dítěti.

Srozumitelností záznamů se myslí skutečnost, že záznamy jsou bez užití cizích slov, bez složitých formulací, odborných termínů a informací.

Záznamy ze šetření a konzultace vedené mimo kancelář se zaznamenávají na předem připravený k tomu určený zápis ze šetření.

Záznamy z pohovoru s rodiči, dítětem vedeným na úřadě jsou zaznamenány jako zápis z jednání, který má veškeré náležitosti dle zákony č. 500/2004 Sb., správní řád.

Protokol z jednání může být upraven klientem před jeho dokončením a klient si odnáší jeden výtisk z jednání s sebou.

Standard číslo 13 - VYŘIZOVÁNÍ A PODÁVÁNÍ STÍŽNOSTÍ

podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, v platném znění.

13a ORGÁN SPO MÁ ZPRACOVANÁ PRAVIDLA PRO PODÁVÁNÍ, VYŘIZOVÁNÍ A EVIDENCI STÍŽNOSTÍ V PODOBĚ SROZUMITELNÉ PRO VŠECHNY KLIENTY

13b ORGÁN SPO INFORMUJE KLIENTY A DALŠÍ OSOBY O MOŽNOSTI PODAT STÍŽNOST, A TO ZPŮSOBEM SROZUMITELNÝM KLIENTŮM A DALŠÍM OSOBÁM

Vyřizování a podávání stížností v rámci SPOD se řídí „Pravidly pro přijímání a vyřizování petic, stížností, ostatních podání a podnětů“, které byly schváleny RM Lomu dne 15. 04. 2011, usnesením č. 219/2011 a orgán SPOD o možnosti podat stížnost informuje klienty.

Pravidla tvoří přílohu k těmto standardům

Standard číslo 14 - **NÁVAZNOST VÝKONU SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY** **NA DALŠÍ SUBJEKTY**

podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, v platném znění.

14a ORGÁN SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY ZPROSTŘEDKOVÁVÁ A DOPORUČUJE KLIENTŮM SLUŽBY JINÝCH FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSOB PODLE JEJICH POTŘEB, A TO V SOULADU S CÍLI PODPORY STANOVENÝMI V INDIVIDUÁLNÍM PLÁNU OCHRANY DÍTĚTE.

Městský úřad úzce spolupracuje s obecním úřadem obce s rozšířenou působností, tj. městským úřadem Litvínov, který je klíčovým článkem v soustavě orgánů sociálně – právní ochrany dětí.

Pracovníci odboru OVVSVKaZ se snaží pravidelně zúčastňovat společného setkání, pořádaného MěÚ Litvínov – odborem sociálních věcí a školství, s nestátními neziskovými organizacemi a ostatními zástupci města a obcí působících ve spádové oblasti spadající pod pověřený MěÚ Litvínov.

V kanceláři OVVSVKaZ se nachází katalog sociálních služeb a v každé kanceláři mají pracovníci přístup do elektronického katalogu sociálních služeb, případně do registru, kde si mohou poskytovanou službu ověřit, zda působí na území města Lomu.

Služby jsou nabízeny tak, aby byly v souladu s cíli stanovenými v individuálním plánu ochrany dítěte, za předpokladu, že využití služby je pro klienta reálné.

Zpracovala: Blanka Čevonová, úřednice odboru VVSVKaZ

Kontrolovala: Jaroslava Brzáková, DiS., vedoucí odboru VVSVKaZ